

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 465

Din 27.05.2020

Dosar nr.: 299/2020 conexat cu dosarul 300/2020

Petiția nr.: 2511/04.05.2020 conexata cu 2512/04.05.2020

Petenți: .., Forumul Democrat al Germanilor din România

Reclamat: ..

Obiect: postarea pe pagina de Facebook a unui comentariu cu caracter posibil discriminatoriu

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

1. ..

2. Forumul Democrat al Germanilor din România ..

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

3. ..

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Partea reclamată, printr-o postare pe pagina personală de Facebook, a folosit termenul de „Führer” cu referire la Președintele României domnul Klaus Iohannis.

III. Citarea părților

5. În temeiul art. 20 alin. (4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

6. Prin adresa nr. 2678/11.05.2020 au fost citați petenți, iar prin adresa nr. 2664/08.05.2020 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 18.05.2020, ora 11:00.

7. Partea reclamată nu a depus punct de vedere.

8. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petenților

9. În data de 16.04.2020, partea reclamată a postat pe pagina personală de Facebook un mesaj prin care l-ar fi discriminat pe președintele României, domnul Klaus Iohannis.

10. Partea reclamată a folosit în această postare termenul de „fuhrer” care face referire la originea etnică a președintelui.

11. „Fuhrer” este un termen provenit din limba germană, având o conotație particulară din cauza legăturii care se face, automat, cu Adolf Hitler.

12. Comentariul postat pe pagina de Facebook a părții reclamate este: *„Pe dl Iohannis l-au lasat nervii. Cred că izolarea nu-i priește nici domniei sale, cum nu ne priește nici nouă. Doar așa îmi explic atacul furibund la toți cei care nu sunt de acord cu instrucțiunile de la Cotroceni. Astăzi a revenit la împărțirea politicianilor. Între buni și răi. Aia buni pot sa munceasca pentru țară. Aia răi pot doar să dea sfaturi și în schimbul acestor sfaturi ei se aleg cu niște dosare penale.*

Cum sunt absolut convins ca ma numar printre politicianii răi, îi dau câteva sfaturi:

1. Să o lase mai ușor cu amenințările ca nu e Fuhrer ci, inca, Presedintele Romaniei.
2. Sa nu mai ameninte Parlamentul pentru ca a mai facut-o Traian Basescu și nu s-a sfârșit bine pentru el.

3. Daca începe cu anchetele, îi sugerez să înceapă cu cei care, în stare de urgență, continua să defrișeze pădurile și să lase buștenii în curtea unei întreprinderi care pare că are rădăcini adânci la Cotroceni. Alte teme de anchete pot fi achizițiile făcute de amicii politici ai PNL care aduc măști de protecție la preț de lingou de aur. Sau cum s-a reușit exportul de muncitori în Germania în plină stare de urgență.

De fapt, ce l-a deranjat atât de tare în Hotărârea de astăzi a Parlamentului? În fond, mașina de vot i-a aprobat prelungirea pe toată țara a stării de urgență. Deși nu era cazul. Cred ca l-a deranjat faptul că dăm putere Curții de Conturi să controleze felul în care s-au făcut achizițiile publice pe timpul stării de urgență. El speră că totul o să rămână îngropat și multele milioane de euro vor apărea în campania electorală.

Probabil că l-a deranjat și faptul că repunem ordinea fireasca în relaia dintre Guvern și Parlament, iar Dl. Orban și ai lui vor trebui să dea raportul în fata Parlamentului si a opiniei publice și nu în grădina de la Cotroceni.

Dar cred ca cel mai tare l-a enervat decizia pe care am luat-o de a pune capat încălcării drepturilor si libertăților românilor, interzicând Guvernului să suspende aplicarea Conventiei Europene a Drepturilor Omului.

Iar daca tot a adus vorba despre inconștiența, dl Iohannis este chiar ultima persoana din Romania care poate deschide acest subiect. Pentru că ne aducem aminte de cum ne spunea acum vreo luna si jumatate că coronavirusul este doar o durere în gât si puțină febră și îl pune pe Cîțu să fugă din fața Parlamentului.”

Susținerile părții reclamate

13. –

IV. Motivele de fapt și de drept

14. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra unui comentariu postat pe pagina de Facebook a părții reclamate.

15. În drept, în soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele

texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

16. Colegiul director reține că este mai mult decât evident „spațiul public”, având în vedere faptul că acel comentariu a fost postat pe pagina de Facebook a părții reclamate.

17. Prin Decizia nr. 4546 din data de 27 noiembrie 2016, ICCJ a statuat că Facebook-ul este considerat „spațiu public”.

18. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportat la aprecierile părții reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și în consecință se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

19. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- să urmărească un scop legitim
- să fie necesară într-o societate democratică și
- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, Convenția europeană a drepturilor omului, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

20. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia *„prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”*. Apreciam că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

21. Raportat la scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, inclusiv a persoanelor care aparțin unei etnii, în speță etnia germană.

22. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, comentariul cu conotații rasiste, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de

instigare la ură,

-ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de convingerile acestora astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

23. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

24. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea exprimare „*este necesară într-o societate democratică*”. În acest demers Colegiul director analizează dacă există motive „*relevante și suficiente*” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „*nevoi imperioase*” („*pressing social need*”).

25. Identificarea unei „*nevoi imperioase*”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „*nevoi imperioase*” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

26. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „*margină de apreciere*” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „*nevoi sociale presante*”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside c. Regatul Unit par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

27. În scopul de a determina dacă substraturile comentariului părții reclamate, obiect al prezentei sesizări constituie instigare la ură, Colegiul urmând a examina: obiectivul urmărit de reclamat, conținutul declarațiilor, contextul în care au avut loc, rolul în societate al persoanelor, autorul afirmației.

Obiectivul urmărit de către reclamat

28. Obiectivul urmărit de către reclamat este important: a dorit acesta să discrimineze prin postarea pe pagina de Facebook, persoanele care aparțin unei etnii ori comentariul a fost unul de natură politică fără a analiza conotațiile reale.

29. Colegiul apreciază că acel comentariu postat pe pagina de Facebook a părții reclamate are conotații rasiste. Putem identifica situații în care cuvântul „*fuhrer*” are o conotație particulară datorită legăturii care se face automat cu Adolf Hitler, care era supranumit *der Führer*, „Conducătorul” iar în Germania nazistă cuvântul *Führer* se

folosea în special în cuvinte compuse care denumeau numeroase poziții din diferite organizații (para)militare și guvernamentale.

Contextul în care au fost făcute afirmațiile

30. Afirmațiile părții reclamate au fost făcute în urma unei declarații susținute de Președintele României domnul Klaus Iohannis.

31. Întrebarea firească ar fi dacă această asociere era necesară în contextul numeroaselor tensiuni care au fost create în urma măsurilor luate instituirii stării de urgență. Astfel, Colegiul nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză s-a depășit sfera caracterului politic.

Modul în care au fost făcute afirmațiile

32. Colegiul director urmează a analiza modul în care au fost făcute afirmațiile respective. Afirmațiile au fost făcute pe pagina de Facebook a părții reclamate.

Rolul în societate a persoanelor, autori ai afirmațiilor

33. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, această calitate poate fi asemănată cu cea a oamenilor politici sau a funcționarilor publici. Acest rol al reclamatului are importanță din perspectiva caracterului fundamental jocului liber al dezbaterii politice într-o societate democratică.

34. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar în mod deosebit are un caracter indispensabil pentru persoanele alese în funcții de demnitate publică, pentru partidele politice și pentru membrii acestora, deoarece ei reprezintă pe cei care le dau votul, răspund preocupărilor acestora și le apără interesele (a se vedea Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentată și adnotată, vol. I, pag. 750, pct. 66). Ingerința în limitele libertății de exprimare a unei persoane aflate în funcție de demnitate publică impune o aplicare strictă din partea statului.

35. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare. (ibidem, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un politician, persoană în funcție de demnitate publică, senator al României, Președintele Senatului României, fost Prim-ministru al României.

36. Totuși, este esențial pentru politicieni ca atunci când se exprimă în public să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței (Feret v. Belgium no. 1561/07 din 16 iul. 2009).

37. Având în vedere conținutul, contextul, obiectivul urmărit de reclamat, rolul în societate a persoanei, autor al afirmațiilor, Colegiul director constată că se justifică necesitatea ingerinței statului în libertatea de exprimare. Reclamatul prin postarea sa de pe pagina personală de Facebook a adus o atingere persoanelor de etnie germană, cu referire directă la Președintele României Klaus Iohannis.

38. Colegiul director urmează să aplice reclamatului sancțiunea cu amendă contravențională în valoare de 2 000 lei, pe care o consideră efectivă, disuasivă și proporțională cu pericolul social al faptei săvârșite de partea reclamată – art. 26 alin. (1) din O.G. 137/2000, care prevede: „(1) *Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate*”.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu 7 voturi pentru și unul împotrivă ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul etniei, conform art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. Sancționarea părții reclamate, ... cu amendă contravențională în valoare de 2 000 lei, potrivit art.2 alin. (1) și art. 26 alin. (1) și art. 15 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
3. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la Administrația Județeană a Finanțelor Publice Sector 6, cu sediul în Strada Popa Tatu 7, București conform **Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor**.

Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. (10) al **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea**

faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 27.05.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru (online), HALLER ISTVÁN – Membru (online), JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 30.06.2020

Redactată și motivată: ACF/AA

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.